

**Skellefteå
kommun**

Biblioteksplan

2016 - 2019

Skellefteå kommun

www.skelleftea.se

Biblioteksplan

För Skellefteå kommun 2016-2019

Förord/Inledning

Biblioteken utgör en central del i kommunens kulturutbud. Här har vi en arena för kulturell verksamhet, bildning, upplysning och forskning; En plats för möten och berättande. Våra bibliotek är en stor tillgång för oss som kommuninvånare och här kan vi mötas över generationsgränserna och här kan vi samlas och delta på lika villkor.

Vi lever i ett samhälle där vi snabbt och enkelt kan ta del av det skrivna ordet, och där informationsflödet är brett och i det närmaste oändligt. Trots att vi ständigt möter det skrivna ordet pekar mycket på att läsförståelsen minskar. Tillgången på media och skriven text har alltså aldrig varit större, samtidigt börjar vi förstå allt mindre av det som kommuniceras ut. Detta är en mycket allvarlig trend. Här krävs läsfrämjande insatser, fokus på läsning och möjlighet till diskussion och reflektion kring det man läst. Det är viktigt för individen och samhället, och det är en demokratisk nödvändighet.

Vad kan ett bibliotek vara? Svar; det vi vill att det ska vara. Biblioteket kan vara det fysiska rummet med bokhyllor fyllda med litteratur som väntar på att få läsas av besökaren.

Biblioteket kan utgöras av mötet med bibliotekarien i det väntade rummet eller i det oväntade rummet, och här är möjligheterna också att betrakta som i det närmaste oändliga. Det fysiska rummet ska tillgängliggöras och vi ska kunna känna att här ges utrymme att utveckla vår arena för läsning och kommunikation. Här exemplifieras det hur vi lever i en tid av ständig förändring, där det analoga möter det digitala. Det ger oss möjligheter, men ställer också krav på att vi vågar ta oss an en förändring och arbeta med det nya som möter oss.

Vi har alla olika förutsättningar, skiftande erfarenheter och behov.

Oavsett vad som motiverar ditt besök, kulturupplevelsen, bildningstillfället, eller annat så hoppas jag att du ska finna det du söker. Att du känner dig välkommen och viktig, och att du lämnar biblioteket med känslan av att det här var ett viktigt och givande besök för dig.

Emilia Hallin
Ordförande Kulturnämnden

Skellefteå biblioteksplan har antagits från KF § 284 20160913 av kommunfullmäktige

Innehåll

Förord/inledning	1
Sammanfattning	3
Bibliotekspolitisk inramning och utgångspunkter	3
Nulägesbeskrivningar och infrastruktur	5
Omvärld i förändring	7
Insatsområden i biblioteksplanen	8
Bibliotek för framtiden – alla ska med!	8
Biblioteksspecifika utvecklingsområden	9
Uppföljning av biblioteksplanen	13

Sammanfattning

Biblioteksplanen är ett självständigt styrdokument som anknyter till Skellefteå kommuns kulturplan och utvecklingsstrategin Skellefteå 2030 och anger riktningen för bibliotekens verksamhet. Biblioteksplanen ger utrymme för fördjupningar, handlingsplaner, verksamhetsutveckling och fortsatt strategiarbete inom särskilda områden under planperioden 2016-2019. Biblioteksplanen ska återkommande kunna omarbetas i samband med övrig uppföljning inom kommunen.

Bibliotekspolitisk inramning och utgångspunkter

Biblioteksverksamheten i Skellefteå består av ett antal verksamheter som har olika delar av kommunen eller landstinget som huvudman. De aktuella verksamheterna är folkbiblioteken och högskolebiblioteket (kulturnämnden), gymnasiebiblioteken (gymnasienämnden), skolbiblioteken (för- och grundskolenämnden) och sjukhusbiblioteket (Region Västerbotten på uppdrag av Västerbottens läns landsting).

Det finns flera olika målsättningar, visioner och ambitioner som berör bibliotekens verksamhet i kommunen ur såväl ett globalt, nationellt, regionalt som lokalt perspektiv.

Internationell horisont

Biblioteksplanen är självständig men är även en stödjande plan till Skellefteå kommuns kulturplan. Båda är tydligt kopplade till EU:s målsättningar som stöttar en kulturell verksamhet som ska bevara, sprida och utveckla kulturen i Europa.

Förenta nationernas (FN) barnkonvention

FN stipulerar att varje barn har rätt att få tillgång till information via till exempel internet, radio och tv. Staten ska ta ansvar för massmediers roll när det gäller varje barns tillgång till information. Barn ska ha rätt till yttrandefrihet genom att söka, ta emot och sprida information och tankar i tal, skrift eller i tryck. Barn har rätt att ta del av konstens uttryck samt att uttrycka sig i konstnärlig form.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizations (UNESCO) biblioteksmanifest

UNESCO fastställer att biblioteken ska erbjuda obegränsad tillgång på kunskap, tankar, kultur samt information och på så sätt bidra till medborgares möjligheter till utövande av sina demokratiska rättigheter och spela en aktiv roll i samhällslivet. Bibliotek förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett kunskapsamhälle. Bibliotek av alla slag ska avspegla, understödja och främja kulturell och språklig mångfald.

Nationella kulturpolitiska mål

Kultur ska vara en obunden, dynamisk och utmanande kraft med yttrandefrihet som grund. Alla ska kunna vara del av kulturlivet. Biblioteken i Sverige, och dess verksamhet, är aktörer inom kulturlivet där kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. Det uppnås genom följande mål;

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och utveckling av sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Särskilt uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur.

Kungliga biblioteket (KB)

KB är Sveriges nationalbibliotek och är ansvariga för insamling av och tillgång till fysiska och digitala medier. Detta till förmån för forskning och samhällsutveckling. KB har ett samordnings- och utvecklingsansvar för hela den svenska bibliotekssektorn som bland annat innebär; att ha nationell överblick, att främja samordning, att fördela bidrag och att samla in statistik. KB arbetar med nationell samordning för offentligt finansierade bibliotek i Sverige och bidrar till att förbättra samt effektivisera informationsförsörjningen till högre utbildning och forskning.

KB ska aktivt arbeta med utvecklingsfrågor i samverkan med externa aktörer. I det uppdraget ingår att (§ 18) "tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används".

Bibliotekslagen (SFS nr: 2013:801)

Den svenska bibliotekslagen är en lag för bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet som består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet; folkbiblioteken, skolbiblioteken, regional biblioteksverksamhet, högskolebibliotek, lånecentraler och övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Lagen säger att alla bibliotek ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla och allmänheten ska avgiftsfritt kunna låna litteratur oavsett publiceringsform. "Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar". Prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer med annat modersmål än svenska samt nationella minoriteter.

Skollagen (SFS nr: 2010:800)

Skollagen säger att "alla elever ska ha tillgång till ett bibliotek. Detta för att biblioteket ska kunna bidra till högre måloppfyllelse. Skolbiblioteket betraktas som en materiell resurs och som en funktion som aktivt bidrar i kunskapsutvecklingen. Skolan har ansvaret för användningen av bibliotek för formellt lärande inom skolan. Skolinspektionen följer upp om skolbiblioteken är utformade och placerade så att det är genomförbart att kontinuerligt använda dem i elevernas utbildning.

Regional inriktning: Västerbottens läns biblioteksplan (2016-2019)

Den regionala biblioteksplanen för Västerbottens län 2016-2019 utgör ett komplement till Västerbottens läns kulturplan för samma period. Länsbiblioteket i Västerbotten utgör en regional samordnare i biblioteksfrågor. Ambitionen är att stärka bibliotekens roll som en kraft för demokrati, delaktighet och mångfald.

Landstingets vision;

År 2020 har Västerbotten världens bästa hälsa och världens friskaste befolkning.

Utvecklingsstrategin, Skellefteå 2030

Strategin beskriver de delar som är av särskild betydelse för att nå målet 80 000 invånare 2030. I strategin lyfts följande målbilder fram; en trygg och attraktiv livsmiljö, kunskap och kompetens, ett konkurrenskraftigt och internationellt näringsliv, effektiva och hållbara kommunikationsmöjligheter. Dessa kan kopplas till insatser inom biblioteksplanen som stödjer utvecklingsstrategin där bibliotekens utveckling är viktig för att Skellefteå ska lyckas med sin övergripande vision; Skellefteå – en framsynt och jämställd tillväxtkommun, attraktiv att bo och verka i, med målet att ha 80 000 invånare år 2030.

Skellefteå kulturplan, 2016 – 2019

Kulturplanen är ett kommunalt planeringsverktyg för utvecklingen av kultur i Skellefteå under åren 2016–2019. Biblioteksplanen stödjer och bidrar till kulturplanens övergripande insatsområden.

Kulturnämndens vision;

"Skellefteå kommun ska kännetecknas av ett rikt och stimulerande kulturutbud. Där framåtsyftande kultursatsningar gör kommunen till en attraktiv och stimulerande livsmiljö där hela människan kan växa och må bra"

Barn och grundskolans vision;

"Alla barn ska ges möjlighet att bli sitt bästa jag" och med en målsättning om "En skola i toppklass"

Gymnasieskolans biblioteksvision;

"Alla ska känna sig väl bemötta i ett positivt, kreativt och tryggt bibliotek där eleverna ska utveckla informationskompetens och läslust som räcker livet ut"

Biblioteksenhetens vision;

"Barn och unga ska vara bäst på läsning, 2030"

Nulägesbeskrivning och infrastruktur

De följande nulägesbeskrivningarna kan ses som utgångspunkter och basen för biblioteksverksamheten i kommunen.

Folkbiblioteken

Folkbiblioteken har en central roll i lokalsamhället för att erbjuda viktig information och nytta och nöje till invånarna. De arbetar med att värna om demokrati, yttrandefrihet och stimulera till läsande samt göra ett livslångt lärande möjligt för alla invånare. Folkbiblioteken tillhandahåller litteratur för alla åldrar och anordnar kulturprogram i olika former.

Stadsbiblioteket är det största av folkbiblioteken i Skellefteå kommun och ligger i Skellefteå stad. Det är en central resurs för folkbiblioteken i kommunen och har ett övergripande ansvar för medieförsörjning och bibliotekens verksamhetsutveckling.

I Skellefteå kommun finns tio närbibliotek för allmänheten: Boliden (integreras i ombyggda skollokaler 2016), Bureå, Burträsk (integrerat i skolan), Byske (integrerat i skolan), Jörn (integrerat i skolan), Kåge (integrerat i skolan), Lövsånger, Morö Backe (stadsdelsbibliotek), Skelleftehamn och Ursviken.

Barnens bokbuss

Barnens bokbuss besöker skolor och förskolor på landsbygden samt förskolor i Bergsbyn, Sjungandadalen, Morö Backe, Anderstorp och Sörböle. Bussen innehåller litteratur för barn och ungdomar 0-12 år samt pedagogisk litteratur för förskollärare och lärare F-5. Bokbussen är utrustad för att kunna genomföra enklare kulturprogram och föreställningar.

Grundskolebiblioteken

16 av kommunens 37 grundskolor har datoriserade skolbibliotek. 8 skolor har mindre boksamlingar.

Bibliotekarier i skolan

Skolan bekostar två heltidstjänster att arbeta med elever i årskurs F-5 i hela Skellefteå kommun samt med Kulturskolans kulturella allemansrätt. Uppdraget är läs- och språkfrämjande genom olika läs- och skrivprojekt och syftet är att stärka barnens språk och läsning. Huvuddelen av uppdraget utförs av arbetslaget för Barn och Unga på Stadsbiblioteket, biblioteksenheten.

Gymnasiebiblioteken

Gymnasiebiblioteket arbetar för att vara en naturlig del av skolarbetet. Alla elever ges möjlighet att använda bibliotekets resurser och påverka bibliotekets inköp av media. Biblioteket utvecklar läslusten hos eleverna och inspirerar till ytterligare läsning på fritiden. Bibliotekspersonalen utvecklar samarbetet med eleverna och skolans personal för att förverkliga gymnasiebibliotekets vision.

Högskolebiblioteket/Campusbiblioteket

Campusbiblioteket är ett centrum för kunskap och information för Campus Skellefteå och stödjer utbildning, undervisning och forskning samt vuxenstudier i hela kommunen. Alla boende i kommunen kan studera vid vilket universitet som helst i hela världen och använda Campusbibliotekets kompetenser och resurser.

Biblioteket har spetskompetens inom informationssökning, vetenskapligt skrivande och metod, forskarstöd samt universitetspedagogik. Campusbiblioteket utbildar och handleder med målsättningen att skapa informationskompetenta studenter och forskare som självständigt använder bibliotekets resurser.

Campusbibliotekets ambition är att vara en självklar och trivsamt mötesplats för Skellefteå kommuns alla studenter på eftergymnasial nivå samt VUX- och SFI-elever. Även allmänheten är välkommen att använda biblioteket och låna bibliotekets eget material.

Sjukhusbiblioteket

Biblioteket vid Skellefteå lasarett erbjuder patienter, anhöriga och personal i Skellefteå-området litteratur och annan media samt kulturupplevelser till nöje och nytta. Biblioteket bedriver också medicinsk biblioteksverksamhet och är idag en del av vårdprocessen, som stöd för vårdpersonal vid fortbildning, kompetensutveckling och forskning. Skellefteå sjukhusbibliotek ansvarar för hela landstingets elektroniska vetenskapliga informationsförsörjning.

Övrig biblioteksverksamhet och samverkan

Svenska för invandrare (SFI)

Kommunens SFI-undervisning är lokaliserad till Campus Skellefteå och Campusbiblioteket är SFI-elevernas bibliotek. Biblioteket köper in och iordningställer böcker av olika svårighetsgrad utvalda av SFI-lärare samt prenumererar på ett antal tidskrifter särskilt avsedda för SFI och exponerar också den tidskrift som SFI-eleverna producerar.

Folkhögskolorna

I kommunen finns tre folkhögskolor, Medlefors, Solvik och Edelvik, som driver egna mindre bibliotek vars målgrupper är eleverna på respektive skola.

Omvärld i förändring

Vi lever i en värld präglad av ständig förändring och ökande konkurrens om kompetens, företagsetableringar och investeringar. Människor söker sig allt mer till snabbväxande storstadsområden samtidigt som individualisering, snabb teknikutveckling och tjänster har gjort det lättare och viktigare för människor att själva välja det som passar deras behov.

Samtidigt pågår ett skifte i ekonomin, där information, nätverk och interaktivitet är nycklar till framgång i ännu högre grad än tidigare. Arbetsmarknaden blir allt mer global och företag flyttar till platser som erbjuder rätt kompetens, god service och konkurrenskraftiga villkor. (omvärldsbeskrivning ur utvecklingsstrategin Skellefteå 2030)

Biblioteken i framtiden

Teknikutvecklingen har medfört att information blivit mer tillgänglig, men också hindrat likvärdig informationsförsörjning. I förlängningen förändrar det möjligheten till lärande och kunskapsutveckling för ett samhälle och dess invånare. Med en global ökning av nätbaserade utbildningsresurser kommer möjligheter för lärande att bli fler, billigare och mer tillgängliga. Värdet på livslångt lärande kommer att öka och informellt lärande får ett större erkännande.

Det finns geografiska utmaningar i att leverera service till alla invånare, men dessa utmaningar kan också driva fram platsspecifika lösningar, samverkan och nya innovationer. Biblioteket, som verksamhet, ska vara tillgängligt för dig oavsett var du bor och biblioteken, som fysiskt rum, har möjligheten att fungera som värdefulla mötesplatser för en ort.

Inom den demografiska utmaningen kan det också konstateras att Skellefteå är ett mycket mer mångkulturellt samhälle än vad det någonsin varit. Det innebär bland annat utmaningar i form av språk, men också en rikedom av olika infallsvinklar, erfarenheter och kulturyttringar som berikar.

Den digitala utvecklingen, biblioteket som mötesplats för olika intressen och samhällets utveckling i stort förändrar hur biblioteken används. Detta kräver kompletterande kompetenser hos personalen beroende på verksamhetens behov. Sättet som olika media används har förändrats, därför är det viktigt att biblioteken är en del av den förändringen.

En lokal utmaning för biblioteksverksamheten i Skellefteå, och för hela kulturlivet, är användandet av det nya kulturhuset som är under uppbyggnad. Förändringen berör hela biblioteksverksamheten, men främst Stadsbiblioteket, vilket bland annat leder till ett samtal kring nya modeller för verksamheten. Både Kulturplanen och biblioteksplanen utgör ett övergripande stöd i den processen.

Insatsområden i biblioteksplanen

I biblioteksplanen finns genomgående utvecklingsperspektiv som alltid skall beaktas i samtliga åtgärder och insatser.

De biblioteksspecifika utvecklingsområdena avser insatser specifika för bibliotekets verksamhet och identitet.

Respektive verksamhetsplaner är underplaner till den övergripande biblioteksplanen där insatser och åtgärder årligen kan revideras. Det finns möjlighet att anpassa insatser och åtgärder för den specifika verksamheten. Målsättningen är att biblioteken är en central del av ett offensivt, reflekterande och framgångsrikt kulturliv i Skellefteå.

Bibliotek för framtiden – alla ska med!

Alla invånares kreativitet och kompetens är av betydelse för Skellefteås utveckling och även dess viktigaste resurs inför framtiden. Därför har biblioteksplanen ett antal genomgående perspektiv som prioriteras i de insatsområden och åtgärder som biblioteksplanen visar på. Dessa perspektiv ligger i linje med övriga styrdokument på såväl internationell, nationell, regional som lokal nivå. Se Kulturplan 2016-2019 för en fördjupning av de genomgående perspektiven.

Genomgående utvecklingsperspektiv:

- Barn- och ungdomsperspektiv
- Mångkultur
- Jämlikhet och jämställdhet
- Hållbarhet
- Skellefteå en hel kommun
- Kultur och hälsa
- Demokrati

Biblioteksspecifika utvecklingsområden

Biblioteken ska vara naturliga samlingsplatser för kultur, information, lärande och samhällsdebatt. Ett offentligt rum, både fysiskt och virtuellt, som är öppet för alla och som kan besökas utan krav på prestation eller konsumtion. Miljön ska vara inbjudande, välkomnande och ha möjligheter för att enkelt aktiveras på flera sätt, beroende på vad som är aktuellt. Samtidigt ska rummet vara tillräckligt neutralt för att passa alla.

Biblioteket får inte tas över av en grupp i samhället, oavsett vilken grupp. Om det sker kommer det att långsiktigt urholka idén med allas bibliotek och därmed kommer legitimiteten för biblioteket att sjunka i samhället.

Biblioteket som rum

Det sociala fysiska biblioteksrummet, mötesplatsen, kan inrymma allt från det öppna offentliga torget till det intima anslaget och känslan av ett hemma. I sammanhanget blir aspekter kring jämlikhet och jämställdhet betydelsefulla.

Rummet kan användas av många olika aktörer och på varierande sätt utan att grunden för bibliotekens uppgift förändras. Det är bara sättet på vilket grunduppdraget utförs och tillämpas som förändras.

Bibliotekets utvecklade roll som mötesplats kommer att förstärkas, men även behov av traditionella funktioner som "tysta rum" kommer att finnas kvar. Det digitala rummet har förstärkts och betydelsen av biblioteket som offentlig institution förändras om än med en fortsatt stark betydelse.

Biblioteket är en använd mötesplats för fler invånare

Insatser/åtgärder;

- Experimentera med stadsbibliotekets rum, som ett led i arbetet kring det framtida biblioteket i kulturhuset.
- Undersök den rumsliga upplevelsen kopplat till olika målgruppers behov av utformning av biblioteksrummet.
- Undersök hur andra verksamheter kan vara en del av biblioteksrummet eller verksamheten.
- Alla närbibliotek ska vara "meröppna" 2018, där det är möjligt.

* Meröppet innebär att en lokal är tillgänglig utanför ordinarie öppettider och att den obemannade lokalen får användas under eget ansvar. Konceptet "meröppet" har utvecklats av bibliotek i Norden.

Biblioteket och konstformerna

Biblioteket är en arena för litteratur och verksamheten stödjer särskilt författandet och berättandet, men även andra former av konstutövande. I Skellefteå finns en lång och stolt tradition kring berättandet och ett antal mer eller mindre kända författare. Det är viktigt att ta till vara på detta och att en fortsatt utveckling av det samtida berättandet och författandet sker.

Biblioteken är en arena för fler av kulturens olika aktörer

Insatser/åtgärder;

- Stöd utvecklingen av litteratur som konstform.
- Utveckla biblioteken till att vara en arena för konstnärligt utövande.
- Genomför insatser som stödjer rekreation, kreativitet och personlig utveckling.
- Fortsätta utveckla närbiblioteken som kulturella centrum i kommunen med särskilt fokus på berättande.
- Stöd sammanhang som attraherar föreningar, grupper och studiecirkel för berättandet.
- Främja att kulturarbetare/konstnärer med utomnordisk bakgrund och nationella minoriteter tar plats på biblioteken.

Biblioteket och det digitala

Det digitala biblioteket växer allt mer i sin roll som förmedlare av information och kunskap. Med ett rörligare och mer variationsrikt utbud än den fysiska boken lever det lättare upp till målsättningar kring tillgängligt utbud till invånarna i stort. Det digitala biblioteket får en alltmer betydande roll och förändrar bibliotekens roller.

Biblioteken på nätet används som en självklarhet av flera olika målgrupper

Insatser/åtgärder;

- Arbeta för att biblioteken antar en framträdande roll i den digitala delaktigheten i samhället och ligger i framkant vad gäller digital tillgänglighet, det vill säga webb och e-tjänster.

Kompetenser på biblioteket

Traditionella yrkesroller inom biblioteken står inför förändringar. För att möta framtidens behov behövs delvis ny och annan kompetens. Det måste utvecklas metoder för att stödja och vägleda invånarna i informationsutbudet. Förmåga att kunna arbeta projekt- och processorienterat i nya nätverk och sammanhang behöver utvecklas. Här finns behov av ökad kunskap och erfarenhet inom fälten mångkultur, jämställdhet och jämlikhet. Exempel på andra framtida kompetenser som efterfrågas inom biblioteket är förmågan att producera, marknadsföra, analysera och arrangera.

Bibliotekens funktioner och kompetenser kompletteras, för att kunna möta fler invånare.

Insatser/åtgärder;

- Genomför ett arbete kring att förtydliga bibliotekets identitet och kärnvärden.
- Genomför projekt som testar ut nya roller inom bibliotekets verksamhet.
- Genomför kompetensplaner som svarar upp mot de behov som förändringarna inom bibliotekets verksamhet visar på.
- Tillåt andra kompetenser att experimentera, belysa och ge sin syn på biblioteket.
- Utveckling av kommunens bibliotek sker i samstämmighet med de processer som kulturhuset och eventuella övergripande förvaltningsprocesser driver fram inom kommunorganisationen.

Pedagogik/bildning

Alla bibliotek berörs av det pedagogiska arbetet och särskilt skolbiblioteken har en tydlig roll. Pedagogiken berör både det informella och det formella lärandet och ur ett pedagogiskt perspektiv finns behov av att använda både det fysiska och det digitala rummet. Olika lärandeformer förändrar också sätten på vilket biblioteken kan användas. Biblioteken kan delta i processen genom att utveckla nya metoder och sammanhang i vilket bildning och utbildning kan ske. Det fysiska biblioteket med dess personal är mycket viktiga, inte minst i relation till sökning av olika media och källgranskning av material. Det erbjuder möjligheten att träffa exempelvis experter, författare och inspiratörer genom olika arrangemang eller annan form av möte.

Läsfrämjande aktiviteter genomförs och följer barnen från tidigare ålder, i samverkan med exempelvis barnavårdscentralerna, och genom skolsystemet från förskola till högskola.

Läsutvecklingstrappan, är en modell som tillämpas inom verksamheten och läsfrämjande insatser för barn och vuxna i form av samarbeten mellan forskning/högskola, vård, skola och andra litterära nätverk ska ske.

Biblioteken är en än tydlig resurs för lärande och bildning genom hela livet

Insatser/åtgärder;

- Låt barn och ungdomssidan växa och ta större plats på stadsbiblioteket.
- Metodutveckla sätt att göra biblioteket attraktivt, även på icke skoltid, med särskild inriktning på ungdomar.
- Skriv ett gemensamt handlingsprogram för det "attraktiva, användbara och tillgängliga biblioteket", som följer barnet från 0 till 21 år, där alla olika sorters bibliotek inom Skellefteå kommun är en del.
- Upprätta en handlingsplan för skolbiblioteken inom grundskolans verksamhet utifrån DIK-förbundets kriterier för ett skolbibliotek i världsklass och implementera den.
- Utveckla metoder för att underlätta det livslånga lärandet.
- En riktningssyftning för samverkan mellan bibliotekens verksamhet och kulturskolan förtydligas och genomförs.
- Upprätta en handlingsplan för Campusbiblioteket som tydliggör och stärker bibliotekets roll och funktion som resurs för vuxenstudier i kommunen.

Media

Ett av bibliotekens viktigaste uppdrag är att tillgängliggöra media och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån var och ens förutsättningar. Med media avses all informations- eller rekreativmaterial som finns oavsett fysisk form. Det är av stor vikt för biblioteken att ständigt utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen för att kunna garantera god service inom området oavsett mediets form.

Mediabeståndet blir än mer tillgängligt, särskilt för barn och unga.

Insatser/åtgärder; 2016-

- Media- och informationsförsörjningsplan finns och revideras årligen.
- Prioritera målgruppen barn och unga när det gäller tillgång till mediabeståndet.
- Utveckla användandet av media som film, musik och spel.

Synlighet

Information och kommunikation kring verksamheten bygger tydligt bilden av biblioteket som funktion och plats. Tillsammans med bemötande och biblioteksrummets fysiska utformning, skapar det identitet och legitimitet för biblioteket.

Synlighet är en del av den strategiska planeringen kring förändringen av en verksamhet och förutsätter att det sker aktiviteter som knyter an till den verksamheten vill kännetecknas av. Aktiviteter som långsiktigt bygger fram uppfattningen om biblioteket.

Det handlar om exponering av de möjligheter som ett bibliotek kan erbjuda samt att tillsammans med andra aktörer som exempelvis Region Västerbotten synliggöra biblioteken i den kulturella infrastrukturen inom Västerbotten och Skellefteåregionen.

Bibliotekens användningsområden blir tydliga för alla invånare och förstärker lokala identiteter i Skellefteå att vara stolta över.

Insatser/åtgärder;

- Genomför en kommunikationsplan som lyfter respektive biblioteks tjänsteutbud samt skillnader mellan olika målgrupper och olika bibliotek. Revidera den återkommande i takt med övriga förändringsprocesser.
- Planera synligheten av biblioteken utifrån den specifika identiteten som verksamheten vill signalera. Koppla detta till projekt eller till arrangemang som förstärker samma värde.
- Förstärk och fortsätt utveckla "berättarnas stad" som identitet.
- Synliggör de Västerbottniska författarna, ordets konstnärer, nya såväl som gamla.
- Utveckla bibliotekssamarbetet inom Skellefteåregionen genom gemensam synlighet.
- Lyft fram biblioteken som offentliga platser och förstärk olika identiteter inom verksamheten i samklang med det omgivande samhället.

Samverkan och delaktighet

Biblioteken ska fortsätta utveckla koncept där invånare bjuds in till dialog och medskapande kring bibliotekens utveckling av verksamhet, tjänster och service. Såväl barn som vuxna ska kunna delta i förbättring- och förändringsarbetet. Särskilt beaktas aspekter kring jämställdhet, jämlikhet och betydelsen av erfarenheter av ett mångkulturellt samhälle.

Biblioteken ska fortsätta utveckla samarbetet med föreningar, studieförbund, civilsamhälle och övriga aktörer på kulturscenen samt samarbetet mellan skolbiblioteken och folkbiblioteken. Biblioteken är arenor för alla typer av kulturuttryck och inom den aspekten sker samarbeten med flertalet kulturaktörer.

Samverkan med biblioteken kan ses såväl inom Skellefteå kommun som med aktörer på regional, nationell som internationell nivå.

Biblioteken är en samverkanspartner för många och därmed förstärks betydelsen och användningen för fler.

Insatser/åtgärder;

- Bilda referensgrupper med allmänhet och representanter för olika inriktningar inom såväl offentlig sektor, näringsliv och kulturliv för arbete som berör förändring och utveckling.
- Var värd för internationella samarbeten och projekt.
- Främja och delta i "artist in residens projekt", med särskilt fokus på skribenter och ordkonstnärer men även andra uttryck.
- Tydliggör resultat av samarbeten som genomförts.
- Skapa former för utbyte av program och aktiviteter mellan biblioteken i Västerbotten.
- Samverkan med civilsamhället förstärks, med särskilt fokus på kulturell mångfald.
- Samarbetar kring utvecklingen av kulturella och kreativa näringar genom att erbjuda biblioteket som offentligt rum.

Uppföljning av biblioteksplanen

Uppföljning av biblioteksplanen sker årligen genom kvantitativa mätningar och redovisningar för respektive biblioteksverksamhet som har rapporteringsskyldighet till kulturnämnden samt genom övriga styrsystem inom Skellefteå kommun. Biblioteksplanens insatsområden kan revideras i samband med kulturnämndens årliga uppföljningar.

Kulturnämnden belyser ett antal insatser av olika bibliotek under året. Kultur- och biblioteksavdelningen leder arbetet med ambition att involvera och inspirera och låta öppenhet och dialog genomsyra processen. Allt i enlighet med 2030 ambitionen och Skellefteås kulturplan.

Indikatorer

- Ekonomiska satsningar på konst och kultursektorn ökar, inom vilket biblioteksverksamheten är en del.
- Antal besök på kulturarrangemang/händelser på biblioteken ökar och berör fler grupper i samhället.
- Målgruppen barn och unga tar minst 50 % av den publika ytan i Stadsbiblioteket.
- Antal besök på biblioteket, både i det fysiska rummet och på nätet, ökar (och/eller berör fler grupper i samhället).
- Antal kulturarbetare som genomför aktiviteter på biblioteken ökar (är del av kulturella och kreativa näringar sektorn).
- Sammanhållande biblioteksstrategier finns och är aktuella.